

PRESUDA SUDA

26. veljače 1976.(*)

U predmetu 65/75,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku, na temelju članka 177. UEZ-a, koji je uputio Pretore di Padova (Italija) u kaznenom postupku protiv

Riccarda Tasca

o tumačenju članka 30. Ugovora o EEZ-u te Uredbe Vijeća br. 1009/67/EEZ od 18. prosinca 1967. o zajedničkoj organizaciji tržišta šećera (SL br. 308, str. 1.), a osobito njezina članka 35.,

SUD,

u sastavu: R. Lecourt, predsjednik, H. Kutscher i A. O'Keefe, predsjednici vijeća, A. M. Donner, J. Mertens de Wilmars, M. Sørensen i A. J. Mackenzie Stuart, suci,

nezavisni odvjetnik: G. Reischl,

tajnik: A. Van Houtte,

donosi sljedeću

PRESUDU

- 1 Rješenjem od 11. srpnja 1975., koje je tajništvo Suda zaprimilo 22. srpnja 1975., Pretore di Padova uputio je na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u tri pitanja o tumačenju članka 30. Ugovora o EEZ-u te odredbi Uredbe Vijeća br. 1009/67/EEZ od 18. prosinca 1967. o zajedničkoj organizaciji tržišta šećera (SL br. 308, str. 1.), a osobito njezina članka 35.

Ta su se pitanja pojavila u kaznenom postupku protiv trgovca optuženog da je prekršio Odluku br. 39/1974 Comitato Interministeriale dei Prezzi (Međuresorni odbor o cijenama, u daljnjem tekstu: CIP) od 13. kolovoza 1974. (Gazzetta ufficiale br. 214 od 16. kolovoza 1974.) jer je prilikom prodaje 25 000 kg šećera u prahu zaračunao cijenu koja premašuje maksimalnu cijenu prema navedenoj odluci.

Odgovor Suda mora nacionalnom sudu omogućiti da odluči o tome jesu li odredbe koje je optuženik u glavnom postupku navodno prekršio usklađene s pravilima Zajednice.

- 2 U Odluci br. 39/1974 navedeni su sastavni elementi maksimalnih cijena za potrošače domaćeg i stranog šećera koje su propisane Odlukom br. 28/1974 CIP-a od 28. lipnja 1974. (Gazzetta ufficiale br. 171 od 2. srpnja 1974.). Ti su elementi, među ostalim, uključivali „maksimalnu cijenu franko tvornica”, „maksimalnu cijenu franko skladište veletrgovca” i „maksimalni trošak za distribuciju na veliko i malo”.

U postupku pred sudom došlo je do spora o tome jesu li, u cjelini uzevši, tim odlukama određene obvezne maksimalne cijene samo za prodaju u kojoj je neposredni kupac konačni potrošač ili i za prodaju u ranijim fazama trgovanja, a osobito za prodaju od strane proizvođača šećera.

Nije na Sudu da rješava taj spor, a budući da pitanja koja je uputio nacionalni sud ne razlikuju različite faze trgovanja, ta pitanja valja shvatiti kao da se općenito odnose na određivanje maksimalnih cijena za prodaju šećera bez obzira na to je li riječ o prodaji od strane proizvođača, uvoznika, veletrgovaca ili trgovaca na malo.

Prvo pitanje

- 3 Prvim se pitanjem od Suda želi saznati je li sustavu cijena koji je uspostavljen zajedničkom organizacijom tržišta šećera i predviđen Uredbom br. 1009/67 protivno da maksimalnu prodajnu cijenu država članica uvede na način da je odredi jednostrano.
- 4 Cilj Uredbe br. 1009/67, donesene u okviru zajedničke poljoprivredne politike, jest uspostava zajedničke organizacije tržišta u smislu članka 40. Ugovora o EEZ-u.

Kao što je više puta istaknuto u preambuli Uredbe, cilj zajedničke organizacije tržišta jest u Zajednici stvoriti jedinstveno tržište šećera pod zajedničkom upravom i na temelju sustava zajedničkih cijena.

- 5 Kao što je Sud već odlučio u svezi s nacionalnim pravilima kojima se zamrzavaju cijene drugih proizvoda u fazi proizvodnje i veleprodaje (presuda od 23. siječnja 1975. u predmetu Galli, C-31/74, Zb., str. 47.), „u sektoru za koji je uspostavljena zajednička organizacija, a osobito ako se ta organizacija temelji na zajedničkom sustavu cijena, države članice više ne mogu djelovati jednostranim usvajanjem odredbi koje utječu na mehanizam formiranja cijena koji je uspostavljen zajedničkom organizacijom” tako da „je nacionalni režim koji zamrzavanjem cijena [...] zadire u formiranje cijena kako je predviđeno u okviru zajedničke organizacije tržišta nespojiv” s pravilima Zajednice.

U istoj je presudi rečeno da odredbe uredbe o poljoprivredi Zajednice koja uključuje režim cijena primjenljivih na fazu proizvodnje i veleprodaje „državama članicama ne zabranjuju da – ne dovodeći u pitanje druge odredbe Ugovora – donesu odgovarajuće mjere za formiranje cijena u fazi maloprodaje i potrošnje uz uvjet da ne ugroze ciljeve ili funkcioniranje zajedničke organizacije dotičnog tržišta”.

Ta razmatranja koja su svojedobno bila iznesena u pogledu uredbi br. 120/67 i 136/66 o zajedničkoj organizaciji tržišta žitarica, odnosno tržišta ulja i masti, su s aspekta sličnosti s cjenovnim režimima uspostavljenim uredbama br. 120/67 i 1009/67 jednako valjana u svrhu tumačenja Uredbe br. 1009/67 o zajedničkoj organizaciji tržišta šećera.

- 6 S aspekta usklađenosti s pravilima Zajednice o određivanju cijena od strane nacionalnih tijela vlasti, teško je strogo razlikovati maksimalne cijene za potrošače od maksimalnih cijena u ranijim fazama trgovanja zbog činjenice da, s jedne strane, cjenovna pravila u fazi prodaje konačnom potrošaču mogu povratno djelovati na formiranje cijena u ranijim fazama i da, s druge strane, cijene koje su propisane režimom Zajednice u sektoru šećera nisu cijene koje su primjenljive na određene slučajeve prodaje trgovcima, industrijskim korisnicima ili potrošačima.

Treba zapravo priznati da će nacionalni propis u području poljoprivrednih cijena koje vrijede za iste faze trgovine kao i cjenovni režim Zajednice obično podrazumijevati veću vjerojatnost sukoba s tim režimom nego propis koji je primjenljiv isključivo na druge faze.

Stoga se mora zaključiti da je jednostrano određivanje maksimalne prodajne cijene šećera od strane države članice, bez obzira na to o kojoj je fazi trgovanja riječ, nespojivo s Uredbom br. 1009/67 kada ono ugrožava ciljeve i funkcioniranje te organizacije, a osobito njezin cjenovni režim.

- 7 Kako bi se nacionalnom sudu naznačilo u kojim bi okolnostima moglo doći do takve nespojivosti, navedeni režim treba detaljnije razmotriti.
- 8 U skladu s člankom 2. stavkom 1. Uredbe br. 1009/67, „ciljna cijena bijelog šećera svake se godine određuje za područje Zajednice s najvećim viškom” [neslužbeni prijevod] – odnosno, određene departmane sjeverne Francuske.

U skladu s člankom 3. stavcima 1. i 2., „intervencijska cijena bijelog šećera određuje se svake godine” za navedeno područje, dok se „izvedene intervencijske cijene određuju za druga područja poštujući regionalna odstupanja [...]” [neslužbeni prijevod].

U skladu s člankom 9. stavkom 1. Uredbe br. 1009/67, „intervencijske agencije koje odrede države članice koje proizvode šećer dužne su [...] šećer koji im se nudi [...] otkupljivati po intervencijskoj cijeni koja vrijedi za područje na kojem se šećer nalazi u trenutku kupnje”, dok članak 10. predviđa da u načelu „šećer mogu prodavati na domaćem tržištu samo po cijeni koja je viša od intervencijske” [neslužbeni prijevod].

U skladu s člankom 4. stavcima 1. i 2. u svezi s člankom 5. stavkom 1. Uredbe, „svake se godine za svako područje koje proizvodi šećer iz šećerne repe [...] određuje minimalna cijena repe [...] pri čemu se u obzir uzima intervencijska cijena bijelog šećera na dotičnom području [...], a proizvođači šećera koji repu kupuju za preradu u šećer dužni su za šećernu repu platiti barem minimalnu cijenu.” [neslužbeni prijevod]

- 9 Budući da je tijekom spornog razdoblja izvedena intervencijska cijena za Italiju bila određena na razini višoj od ciljane cijene, pitanje nacionalnog suda dovoljno je razmotriti s obzirom na tu situaciju.
- 10 Pravilima Zajednice želi se u što većoj mjeri osigurati da proizvođači šećera, pri prodaji na području za koje je bila određena izvedena intervencijska cijena, mogu ostvariti cijenu franko tvornica koja je barem jednaka toj cijeni.

Naime, da nije tako, proizvođačima ne bi bilo moguće proizvođačima šećerne trske plaćati minimalnu cijenu koja im je zajamčena pravilima Zajednice.

Znači, država članica za koju je intervencijska cijena određena na razini višoj od ciljne cijene ugrožava ciljeve i funkcioniranje tržišta šećera ako cijene regulira na način da proizvođačima šećera neposredno ili posredno otežava ostvarivanje cijene franko tvornica koja je barem jednaka navedenoj intervencijskoj cijeni.

Do takve posredne prepreke dolazi kada dotična država članica koja ne regulira cijene u fazi proizvodnje, odredi maksimalne prodajne cijene za faze veleprodaje i maloprodaje na tako niskoj razini da proizvođač praktički ne može prodavati po intervencijskoj cijeni jer bi, ako bi to učinio, veletrgovce ili trgovce na malo koji su vezani navedenim maksimalnim cijenama prisilio na prodaju uz gubitak.

- 11 Na nacionalnom je sudu da u svakom pojedinom slučaju odluči, uzimajući u obzir upravo izložena razmatranja, proizvode li, ili ne, maksimalne cijene koje je pozvan razmotriti takve učinke zbog kojih su one nespojive s odredbama Zajednice o šećeru.

Drugo pitanje

- 12 Drugim pitanjem od Suda se želi saznati je li protivno članku 30. Ugovora o EEZ-u i članku 35. Uredbe br. 1009/67, a osobito zabrani primjene u trgovini unutar Zajednice mjera s učinkom istovrsnim količinskim ograničenjima, određivanje maksimalnih cijena koje vrijede samo za državno područje jedne države članice.
- 13 Člankom 30. Ugovora u trgovini među državama članicama zabranjuju se sve mjere s učinkom istovrsnim količinskim ograničenjima i ta se zabrana u članku 35. Uredbe br. 1009/67 ponavlja u pogledu tržišta šećera.

U svrhu te zabrane dovoljno je da dotične mjere vjerojatno predstavljaju neposrednu ili posrednu, stvarnu ili potencijalnu, prepreku uvozu među državama članicama.

Iako maksimalna cijena koja je primjenjiva bez razlike među domaćim i uvezenim proizvodima nije sama po sebi mjera s učinkom istovrsnim količinskom ograničenju, ona može imati takav učinak kada se odredi na takvoj razini da prodaja uvezenih proizvoda postane, ako ne nemoguća, onda teža od prodaje domaćih proizvoda.

Zato maksimalna cijena, u svakom slučaju u mjeri u kojoj se odnosi na uvezene proizvode, jest mjera s učinkom istovrsnim količinskom ograničenju, osobito kada se odredi na tako niskoj razini da, uzimajući u obzir opći položaj uvezenih proizvoda u usporedbi s položajem domaćih proizvoda, trgovci koji dotični proizvod žele uvesti u dotičnu državu članicu to mogu učiniti samo uz gubitak.

- 14 Stoga je na nacionalnom sudu da odluči je li tako i u ovom slučaju.

Treće pitanje

- 15 Trećim se pitanjem od Suda želi saznati stvaraju li odredbe Uredbe br. 1009/67 za trgovce u Zajednici pojedinačna prava koja nacionalni sudovi moraju štiti tako da

nacionalni režim maksimalnih cijena, u mjeri u kojoj je neusklađen s gore navedenim odredbama, ne vrijedi za njih.

- 16 Prema članku 189. drugom stavku Ugovora, Uredba „ima opću primjenu” te se „izravno [...] primjenjuje u svim državama članicama”.

Stoga ona zbog same svoje naravi i funkcije u sustavu izvora prava Zajednice proizvodi izravne učinke i kao takva može strankama dodijeliti prava koja nacionalni sudovi moraju štiti.

Stoga na to pitanje treba odgovoriti potvrdno.

Troškovi

- 17 Troškovi Komisije Europskih zajednica, Vijeća Europskih zajednica te vlada Ujedinjene Kraljevine i Italije, koji su podnijeli očitovanja Sudu, ne nadoknađuju se.

Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenog,

SUD,

u odgovoru na pitanja koja mu je rješenjem od 11. srpnja 1975. uputio Pretore di Padova, odlučuje:

- 1. Jednostrano određivanje maksimalnih prodajnih cijena šećera od strane države članice, bez obzira na to o kojoj je fazi trgovanja riječ, nespojivo je s Uredbom br. 1009/67 kada ono ugrožava ciljeve i funkcioniranje te organizacije, a osobito njezin cjenovni režim.**
- 2. Maksimalna cijena, u svakom slučaju u mjeri u kojoj se odnosi na uvezene proizvode, jest mjera s učinkom istovrsnim količinskom ograničenju, osobito kada se odredi na tako niskoj razini da, uzimajući u obzir opći položaj uvezenih proizvoda u usporedbi s položajem domaćih proizvoda, trgovci koji dotični proizvod žele uvesti u dotičnu državu članicu to mogu učiniti samo uz gubitak.**
- 3. Odredbe Uredbe br. 1009/67 na koje se poziva nacionalni sud proizvode izravne učinke i kao takve mogu strankama dodijeliti prava koja nacionalni sudovi moraju štiti.**

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourgu 26. veljače 1976.

[Potpisi]

* Jezik postupka: talijanski

RADNI PRIJEVOD